

הבנות על עומדן והחלו לשיר 'התקוה', לידם זה היה הסממן היחיד לאידישקייט שהן הכירו.

באחד מביקוריו במקום פנה המשגיח לאחד המוסדות הללו לשאת מדברותיו לפני אותן בנות אומללות, היה זה אחר יום ארוך ומתיש שבו נסע המשגיח להגיע למקום חפצו, בתיקו נשא עמו כריך שיוכל להשביע במעט את רעבונו, עם הגיעו למוסד נקבצו סביבו מרבית הבנות, המשגיח שאל אותן היכן יש מקום לנטילת ידיים, הוא נפנה ונטל את ידיו ובירך על נטילת ידיים... הבנות שהבחינו בכך נותרו מאובנות על מקומותיהן, נטל המשגיח את הכריך ובירך בחום ברכת המוציא... ואז החלו דמעות ניגרות מפניהן של הבנות, בזו אחר זו ניכר על פניהן געגוע עז... וכפי שאמרו לו לאחר מכן, לראשונה בחייהן אחר המלחמה הן מבחינות באדם חרדי שמזכיר להן את אורחות חייהן קודם המלחמה, ולכך הם נתקפו בגעגועים עזים לאותם הוויות ומעשים...

אך המשגיח לא נותר על עומדו, הוא החל לשאת בפניהם

לימים התבטאה אחת מבנות הסמינר, באומרה: 'שבת אחת במחיצתו של המשגיח בלידינגה הזכירה לנו את כל השבתות מהבית, את כל המצוות וכל החיובים, את כל האידישקייט שלנו עשה הרב וולבה ועמו הרב יעקובזון, היינו כצואן תועה, ואף אני שבאתי מבית חסידי לא ידעתי מה יהיה אתי אחרי השואה, ודי היה לנו להסתכל עליו בכדי ליתחזק ביראת שמים, שיעוריו בתהלים היוו לנו כסיס איתן להתפתחותינו, ישבנו כולנו במעגל והקשבנו קשב רב...'

אותן בנות, שצילו של המות ריחף מעל ראשם, מול עשן המשרפות באושוויץ. היה זה המשגיח שהצליח להצית בהם את אש החיים המעומעמת. דם האמונה החל לזרום בעורקיהם אודות לשיחותיו, והחיך שב להראות על פניהן.

בארץ לא זרועה

מיום דריכתו של המשגיח על אדמת ארץ הקודש, החל בפעילות תורנית עמוקה ושרשית לחינוכם וכיסוסן של מוסדות התורה והיראה בארץ הקודש. דמותו שהיתה נדירה באותם ימים באויר הארץ, היוותה צור איתן למקומות תורה רבים שאדני יסודותיו הושתתו על פעליו והדרכתיו של המשגיח.

יסודה של ישיבת "באר יעקב"

אחר נישואיו התגורר בפתח תקוה ועסק ביגיעת התורה כל היום, הוצע לו לעמוד בראש מוסד חינוכי לעולים מיסודה של 'עזרא'. המשגיח התלבט, וכי ראוי אני להנהיג, ועוד מוסד של 'עזרא'?

בהחלטה נחושה סר רבי שלמה לביתו של מרן החזון איש זיע"א לקבל ממנו דעת תורה צרופה, אחר הרצאת הדברים השיב לו מרן החזון איש בחיוב, והמשגיח מנסה להבין, הרי זה מוסד של 'עזרא' ומרן החזון איש מסיים ברורות, אתה תהפוך אותם לבני ישיבה...

כעבור תקופה קצרה הבחינו ראשי המוסד ועמם סוכני עליית הנוער כי מקח טעות נרקם בהבאת המשגיח, וכי במקום לחנך את הנערים כרוח המוסד, הם מוצאים את ייעודן עד מהרה בישיבות קדושות... באחד הימים סרו ראשי המוסד והודיעו לו על פיטורין, הם נטלו עמם כל בחור שנקרה בדרכם, למעט שלשה בחורים שלא מומנו על ידם, ובחור נוסף שנקשרה דרכו בעבותות אהבה למשגיח, השיל מעליו את עלם של ראשי המוסד, והודיע למשגיח בצער נדיר לגילו, כי חפץ הוא להמשיך עמו באשר יילך...

ש"ס, עשרה מיטות, וסכו"ם...

המשגיח שקיבל עליו את המשרה בעקבות עצתו של מרן החזון איש זיע"א, סר אף הפעם לביתו לשואלו האיך עליו לנהוג. מרן החזון איש היה נחרץ: תפתח להם ישיבה... מנין? החל המשגיח להתחבט... מרן החזון איש הצליח תחילה בסיכום עם עזרא, להותיר לו ש"ס, עשרה מיטות, עשרה צלחות וסכו"ם... לאחר מכן קם מרן החזון איש

מדברותיו, ללמד אותם מבראשית יהדות מהי, ומשראה את הצמא שבו שתו את דבריו, גמלה בליבו ההחלטה להקים להן סמינר שבו יוכלו ללמוד אורחות חיים ויהדות, וזוהי הורתה ולידתה של הסמינר 'לידינגה', שהקים המשגיח יחד עם ידידו הרב יעקובזון.

בתחילה היה המשגיח מגיע אחת לשבוע לסמינר ומשקיע ממצו לחנך ולהדריך את הבנות וצוותן בדרך המסורה לנו מדור דור, אולם כעבור תקופה קצרה כשאחת המורות נאלצה לעזוב בנסיעתה לארץ ישראל, החל המשגיח להגיע לסמינר בקביעות.

הרבנית יעקובזון ע"ה שכיהנה כמנהלת המוסד, סיפרה לימים, כי לו חפצים להכיר משהו מגדלותו ותעצומות נפשו של המשגיח, ניתן להבחין זאת במאות המכתבים ששלח לאותן בנות או לצוות ההדרכה, בהן פירוט נרחב אודות תשומת לב חסרה לנערה זו, או הארה קצרה שיש להעביר לנערה אחרת, וכך הפיחו אותם מכתבים רוח חיים בלבותיהן של כל אותן תלמידות שגדלו והתחזקו בדרך התורה והמצוות.

בכותל המערבי -
חמש דקות שהביאו
לשיחה מוסרית

להודות ולהלל על כך:

ענה המשגיח: בודאי ובודאי שצריך, עלינו להגיד את מזמור ע"ט בתהלים - למנצח מזמור לאסף אלוקים באו גויים בנחלתך... טמאו את היכל קדשך...

ביום שישי בבוקר, כשעדיין נרשו להשאר במקלט, ניגש רובי שבתי ושאל את המשגיח: היות שבכניסה למקלט קיימת נורה חשמלית ואין במקום גנרטור לשבת בתוככי המקלט, האין עלינו להתנהג במצב קשה בו אנו נתונים? השיב המשגיח כי עלינו לחשוב מה היה אומר מרן החזו"א על כך, נראה הדבר שהוא לא היה מתיר להשתמש בחשמל בשבת באונסין כאלו. אך ביקשו שיבא לפני שבת ויורה לו האין לנהוג, משמים קא סייעו בהדיה, שאז הגיעה הידיעה כי ניתן כבר לצאת מן המקלטים.

סיפר הר"י לייטנר שליט"א שבאותה תקופה היה המשגיח מדביק את החדשות מהמלחמה בלוח המודעות בישיבה לכל יודקו הבחורים להאזין ח"ו למכשיר הטמא.

כמים הפנים אל הפנים חשו כל תלמידי באר יעקב קשר חס וקרוב למשגיח, היטיב להגדיר זאת הג"ר שריאל רוננברג שליט"א שפגש באחד מידידיו בלוייה ששאלו אם היה לו שייכות עם המשגיח, השבתי לו: בבאר יעקב לא היה מציאות שלתלמיד מן המניין אין שייכות עם המשגיח, היו בחורים שנקשרו יותר ואחרים פחות, אבל שייכות היה לכולם עמו.

פוח שער לדופקי בתשובה

עוד בהיותו עלם צעיר, עמל רבי שלמה לקרב יהודים תועים לאביהם שבשמים, תמיד ראה בכך שליחות ראשונה במעלה, וכך היה המבט הנוקב שלו כלפי העולם החיצון, הוא הכיר ביכולתם

ממקום מושבו וחזרו אחר בתי נדיבים, דרכם גייס סכום ראשוני של חמישים לירות, הוא נתנם בידי המשגיח באומרו: הא לך סכום זה שבו תוכל להמשיך עם הישיבה...

וכך החל המשגיח את הקמת הישיבה שממנה הצמיח לימים אלפים ורבבות של תלמידים שחבים לו את מורשתם התלמודית והמוסרית בעולמה של תורה. למרות שבתחילה התקשה במציאת מבנה הולם החלו הבחורים ללמוד בביהמ"ד, ולימים התבטא על כך המשגיח באומרו, ישיבה בונים כשיש משגיח ויש ראש ישיבה, שוכרים ביכ"נ וכשאין ברירה בונים עבודה בנין, אך כשבונים תחילה את הבנין ומצפים להקמת הישיבה לא חזינו שיש ס"ד בכך.

בעזרתו של תורם נכבד שנתן את ביתו 'בית סלונים' הוקמה הישיבה בבאר יעקב, ובעזרת אנשי חיל עלה בידו להקים תלפיות לתורה ויראה, כשהחלו להתקבץ סביבו נערי חמד שהחלו את דרכם מבראשית והפכו עד מהרה לנכחרי עולם הישיבות ומרכיצי התורה והיראה שבה.

בראשית תקופת הישיבה נתבקש המשגיח להכניס קבוצת בחורים ועלי תימן שחשקה נפשם ליכנס לישיבה, אותם בחורים שחששו שלא יתקבלו בישיבה בשל פער הישיגיהם הלימודיים פנו תחילה למרן החזו"א וביקשו ממנו שימליץ בעדם, וכך אכן עשה מרן החזו"א כששלח לו ציווי מפורש שיקבלם לישיבה.

ראש הישיבה אשר כיהן לצידו של המשגיח באותם ימים, חשש מעט ממהלך זה, הן מסופק אני אם זה יהיה לטובת הישיבה, אמר. המשגיח הגיב נחרצות כמי שאיננו מבין דבר, הרי כך פסק לנו מרן החזו"א איש והורה לנו לעשות... כיון שכך אין לי לבטים כלל... ראש הישיבה עזב בעטיה את הישיבה, ואז הגיע הגאון הגדול רמ"ש שפירא שליט"א לכהן פאר בראשות הישיבה.

הפתק של החזו"א איש

סיפר תלמידו רבי דוד ברויאר שליט"א שכשחפץ להכנס לישיבת באר יעקב לא היה שיעור א' ובשל כך לא התקבל לישיבה, בצד לו פנה למרן החזו"א שצייד אותו בפתק לראשי הישיבה שיפתחו שיעור א', וכך נפתח השיעור לכמה בחורים, בזמן החורף כבר היו 17 בחורים. בתחילה כשחפץ היה לנסוע לבית הוריו בכ"ב המשגיח סירב, אף הבכי שהציף את פניו לא השפיע מאומה, ואז פנה אליו המשגיח והתנה עמו שהוא מוכן שיעסע לביתו אם ישמע את שיחתו של מרן הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצוק"ל, משהסכים לכך נתן לו את רשותו.

להתכונן למות על קידוש השם

סיפר תלמידו רבי שבתי וויס שליט"א: במלחמת תשכ"ז כשהתחילה המלחמה, החלה דאגה רבה בלב המוני העם, רבים חשבו שבכך בא הכורת על קיום המדינה שהוקמה לא מכבר בארץ ישראל, ישבנו אותם ימים כולם במקלט בבאר יעקב, ושאלתי את המשגיח מה עלינו לחשוב בזמן דוחק שכזה, ענה לי המשגיח, שעלינו לדעת שצריכים להתכונן שהולכים אנו למסור עצמינו על קידוש ד' שיתקדש שמו ע"כ כך שהתרמית של הציונים שסמכו על כוחם ויכולתם שניתן בכוחם להקים כאן מדינה ולקחת את גורלם בידיהם, יתנפץ.

ביום חמישי, הגיעו שמועות מחזית המלחמה שהצליחו וכבשו את הכותל המערבי, היו כאלו שרצו להודות ולהלל לד' שזכינו לכך, נגשתי למשגיח ובפינו היתה השאלה האם אכן עלינו